

כחסידה לשוב – בין אתיופיה לירושלים
מסע בעקבות יהדות אתיופיה.

קתדרת "עם בעקבות גורלו" – תולדות עם ישראל בתפוצותיו

רביעי | 09:00-12:30 | תחילת הלימודים: 29.10.25 | מרכז יעקב הרצוג, עין צורים

תאריך	הרצאה ראשונה 09:00-10:30	הרצאה שניה 11:00-12:30
1	בין כוש לירושלים תולדות יהדות אתיופיה והמסע הביתה חוקר התרבות וההיסטוריה של יהדות אתיופיה עמרם אקלום	'לראות דרך השחור שבעין' - מבט על להבנת סיפורה החברתי של קהילת ביתא ישראל בישראל – בין קליטה, גזענות ושייכות העיתונאי דני אדינו אבבה
2	אתיופיה - מבט היסטורי גיאוגרפי רחב מורה הדרך ערן חקלאי	בין אפריקה לציון ד"ר חן ברם
3	עדות אישית והיסטורית: על גלות יהודי אתיופיה קייס סמאי אליאס	"הצילום כעדות: סיפורה של קהילת ביתא ישראל בעין המצלמה" הצלם גדעון אגזה
4	סיור 1 "סיגד בירושלים: חג של כיסופים, ברית וזהות" בהדרכת: דני אדנו אבבה סיור ייחודי בעקבות חג הסיגד – חג התחינה, הכמיהה לירושלים וחידוש הברית של קהילת ביתא ישראל. נשתתף בטקס החגיגי בטיילת ארמון הנציב, נלמד על מקורות החג, מנהגיו באתיופיה ומשמעותו בישראל של היום. הסיור יתקיים ביום חמישי	20.11.2025 כ"ט חשון תשפ"ו יום חמישי
5	האם הגיע ארון הברית לאתיופיה? השפעות מקראיות ויהודיות באתיופיה הרב מנחם ולדמן - חוקר מורשת יהודי אתיופיה, רב קהילות הממתינים לעלייה באתיופיה. לשעבר נציג הרבנות הראשית לעניין יהודי אתיופיה.	26.11.2025 ו' כסלו תשפ"ו
6	ממלכת אכסום (אתיופיה של שלהי העת העתיקה) ומלחמתה בממלכה היהודית ממלכת גדעונים בהרי סמאין – בין מסורת להיסטוריה	03.12.2025 י"ג כסלו תשפ"ו

		בתימן (חמייר)	ד"ר ווביט וורקו
		ד"ר בר קריבוס	
7	10.12.2025 כ' כסלו תשפ"ו	"צבא יהודי באתיופיה? סיפורה של קהילה ריבונית שנעלמה מן הזיכרון"	על החיים באתיופיה מבחינה חברתית, כלכלית, תרבותית, ודתית. קייס סמאי אליאס
8	17.12.2025 כ"ז כסלו תשפ"ו (נר רביעי)	"מסעות, פולמוסים ומפגשים: סיפורם של יהודי אתיופיה במאות ה-18 וה-19"	קשרים ראשונים – מפגש עם העולם היהודי ד"ר ווביט וורקו
9	24.12.2025 ד' טבת תשפ"ו	מלוקסה – מוסד הנזירות של ביתא ישראל: מסורת, רוחניות וזהות קס משה ברוך	"דיבֿשרֿגֿלֿה קְדוּס קְדוּס" [מקום שבתך קדוש קדוש] - בית הכנסת, האורית, הקסים והקהל: מבנה ומנהג בראי האמנות. אריאלה אמר - היסטוריונית של האומנות
10	31.12.2025 י"א טבת תשפ"ו	"דם כגבול: טהרה, זהות ומתח בין ביתא ישראל לשכניהם באתיופיה"	כוח הפתגם: יהודים ושכניהם הנוצרים פרופסור הגר סלומון
11	07.01.2026 י"ח טבת תשפ"ו	סיור 2 - ט.נ.	
12	14.01.2026 כ"ה טבת תשפ"ו	מסורת של חקלאות בתודעה רוחנית יובי תשומה - יזמית ומנכ"לית עמותת חברים בטבע	בתי הכנסת והמקומות הקדושים של יהודי אתיופיה - ממצאים מסקר ארכיאולוגי באתיופיה ד"ר בר קריבוס
13	21.01.2026 ג' טבת תשפ"ו	ספר ה"אורית": התורה המעצבת את מורשת יהודי אתיופיה הרב מנחם ולדמן - חוקר מורשת יהודי אתיופיה, רב קהילות ממתניות לעלייה, ונציג הרבנות הראשית לשעבר לענייני יהודי אתיופיה.	חיי הדת של ביתא ישראל שושנה בן דור חוקרת יהדות אתיופיה, עוסקת בתרבות, במסורת ובשפה של הקהילה
14	28.01.2026 י' שבט תשפ"ו	יהדות אתיופיה ואנוסי פורטוגל אורי אהלי- היסטוריון עצמאי	"שומרי המסורת: הקסים כמנהיגים רוחניים בביתא ישראל ובמדינת ישראל" קס משה ברוך

15	04.02.2026 י"ז שבט תשפ"ו	סיור 3 : מן הכפר לגב העיר: מפגשים עם התרבות הישראלית-אתיופית בתל אביב והמרכז בהדרכת ערן חקלאי הסיור יתמקד בביטוייה העכשוויים של התרבות הישראלית-אתיופית ובדרכה הייחודית מהכפר האתיופי אל המרחב העירוני בישראל. נבקר ביוזמות תרבות, מרכזי מורשת וקהילה, ונפגוש אמנים, יזמים ואנשי רוח הפועלים ליצירת זהות אתיופית-ישראלית חדשה. דרך התבוננות ביצירה, באופנה, באוכל ובטקסים, נבחן כיצד מסורת חיה מתורגמת לעשייה עכשווית, כיצד מתרקמת שפה תרבותית מתוך תנועה בין שורשים להתחדשות – וכיצד מהלך ההגירה והעלייה מתעצב לתוך מסע מורכב של קליטה, השתלבות וצמיחה בתוך החברה הישראלית.	
16	11.02.2026 כ"ד שבט תשפ"ו	אבא שלנו - קס אבא יצחק יאסו הרב ש"י ויצמן	התפילות של ביתא ישראל שושנה בן דור חוקרת יהדות אתיופיה, עוסקת בתרבות, במסורת ובשפה של הקהילה
17	18.02.2026 א' אדר תשפ"ו	"בין הימים הרעים' לעלייה הגדולה: יהדות אתיופיה במאה ה-20 – הנהגה, חינוך, ופעלו של ד"ר פייטלוביץ (1984-1904)" הסופר דניאל בלטה	"בין ברלין לאיסטנבול: הרבנים שפעלו להצלת יהדות אתיופיה" אורי אהלי - היסטוריון עצמאי
18	25.02.2026 כ"ז שבט תשפ"ו	'התהוות מדיניות העלייה של יהודי אתיופיה' (ארבעה עשורים ראשונים) מיטל רגב חוקרת מדיניות העלייה של יהודי אתיופיה	חלוצי העלייה דרך סודן בתחילת שנות ה-80, האתחלתא דגאולה של יהודי אתיופיה שמואל ילמה - איש חינוך, סופר וראש תחום קהילה בג'וינט ישראל.
19	11.03.2026 כ"ב אדר תשפ"ו	בתי הספר של הסוכנות היהודית באתיופיה הסופר דניאל בלטה	הנהגה ציונית אתיופית – גשר בין עולמות ד"ר ווביט ווקו
20	18.03.2026 כ"ט אדר תשפ"ו	הזהות היהודית של יהודי אתיופיה: הכרעות יסוד הלכתיות ודמויות מפתח (הרב עובדיה יוסף, הרב יוסף שלוש ופרופ' מיכאל קוריןאלדי) עו"ד גלעד קורלינדי	מארון הברית לשיבת ציון של יהודי אתיופיה, המבצעים החשאיים לעליית יהודי אתיופיה מורה הדרך ערן חקלאי
21	25.03.2026 ז' ניסן תשפ"ו	"הנצחת יהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל - סיפור האנדרטה וניתוח דפי העד על הנספים והנעדרים" ד"ר ארנון למפרום	מבצע אחים" - עליית ביתא ישראל מאתיופיה דרך סודן דני לימור – מפקד מבצע אחים במוסד.

22	15.04.2026 כ"ח ניסן תשפ"ו (אחרי פסח)	שיבתם ליהדות של שארית יהודי אתיופיה (ה"פלשמורה") הרב מנחם ולדמן - חוקר מורשת יהודי אתיופיה, רב קהילות הממתינים לעלייה באתיופיה. לשעבר נציג הרבנות הראשית לעניין יהודי אתיופיה.	"ירושלים של מעלה מול ירושלים כבירת מדינה החברה ב-OECD - עליית יהדות ביתא ישראל מול עליית הפלשמורה וכל מה שביניהם. עו"ד יונתן יעקובוביץ
23	29.04.2026 י"ב אייר תשפ"ו	"האתיופיזציה" של יהדות אתיופיה - מבט ביקורתי על המפגש בין יהדות אתיופיה לחברה הישראלית ד"ר חן ברם	"אתם קולטים" - סיפורם של מרכזי הקליטה בישראל. שפרה שידלוביץק
24	06.05.2026 י"ט אייר תשפ"ו	המפגש הבין תרבותי עם יהודי אתיופיה, השמאגלוץ ותהליך השימגלנה (גישור סכסוכים) ד"ר דני בודובסקי	"בית הנשים: מסורת נשית של ריפוי וחכמה בקהילת ביתא ישראל" יובי תשומה - יזמית ומנכ"לית עמותת חברים בטבע
25	13.5.2026 כ"ו אייר תשפ"ו	הסרט עלים אדומים: עימות של שורשים ושתיקה צפייה בסרט ושיחה עם התסריטאי והבמאי יוצר הסרט בזי גטה ההרצאה תשלב צפייה בסרט ושיחה עם הבמאי בזי גטה, ותעסוק בשאלות של זהות, הגירה, סמכות הורית, ניכור וגעגוע – דרך עדשה קולנועית רגישה וכואבת.	
26	20.5.2026 ד' סיוון תשפ"ו	סיור 4- מסורת חיה בבית אמבוסה – תרבות, סיפור וזהות בגדרה פסקה: סיור חווייתי בבית אמבוסה בגדרה – מיזם חברתי-תיירותי שנולד מתוך סיפור אישי וקהילתי של נשים עולות מאתיופיה. דרך טקס קפה, אירוח ביתי, טעימות, סדנאות וסיור בגינה הקהילתית, נפגוש את תרבות ביתא ישראל כפי שהיא חיה ומתחדשת בישראל.	
27	27.5.2026 י"א סיוון תשפ"ו	יהדות אתיופיה בראי הקולנוע הישראלי אייל בורס – חוקר ויוצר קולנוע, ראש מסלול קולנוע וטלוויזיה באוניברסיטת אריאל.	החלום ושברו בתמונה אחת הצלם גדעון אגזה
28	3.6.2026 י"ח סיוון תשפ"ו	ממשבר לצמיחה דור שני בביתא ישראל הרב ליאור נגוסה ראש מכינת 'דרך אבות'	"ממדבריות סודן להייטק נשין" טקלה מקונן- מנכ"ל טק-קריירה
29	10.6.2026 כ"ה סיוון תשפ"ה	לאור גבורתם: סיפורי הנופלים מקרב בני הקהילה האתיופית במלחמת חרבות ברזל	נרטיב של עוצמה- שינוי הנרטיב על הסיפור ההיסטורי של יהודי אתיופיה והמאבקים בישראל. עו"ד רוני (פנטאש) מלכאי

	שמואל ילמה - איש חינוך, סופר וראש תחום קהילה בג'וינט ישראל.		
--	--	--	--

*** התכנית עשויה להשתנות בהתאם לשינויים הנובעים מצרכי הקבוצה או בשל אילוצים שונים.**